Financiën

Kernboodschap

Het college stelt dat een herindeling onvermijdelijk is, met name vanwege de geschetste financiële situatie. De hogere kosten voor uitvoering van het sociaal domein en andere ontwikkelingen worden als onvermijdelijk gezien zodat er geen structureel sluitende begroting kan worden opgesteld. De alternatieve herstelbegroting bewijst het tegendeel: door scherpe keuzes te maken is de jaarschijf 2027 structureel en reëel in evenwicht te brengen. Dit biedt de raad een adempauze om toekomstscenario's objectief op inhoud te vergelijken, zonder de tijdsdruk van een onomkeerbaar besluit.

Wat we van u als raadslid vragen?

Kies als raad voor herstel van de financiële basis en behoud de regie over de toekomst:

- Wijs overhaaste fusiedruk af: Laat u niet opjagen door tijdsdruk; de herstelbegroting geeft adempauze.
- Eis herstel van de P&C-cyclus: Accepteer het ontbreken van de Kadernota, Turap 1 en de vertraagde oplevering van de Jaarrekening 2025 niet als voldongen feit en vraag inzicht in de apparaatskosten Rheden.
- Keur het pakket maatregelen goed: Breng de begroting 2027 direct zelfstandig in evenwicht via de voorgestelde ombuigingen en lastenverhogingen. Kijk kritisch naar aanvullende maatregelen voor na 2027.
- Voorkom preventief toezicht: Bescherm uw raad tegen direct ingrijpen door de provincie Gelderland wegens een niet-sluitende begroting.

---

1. Wat is de situatie en de norm?

- Wettelijke norm (Provincie Gelderland): De gemeenteraad is wettelijk verplicht te zorgen voor een structureel en reëel evenwicht. Structurele lasten moeten door structurele baten worden gedekt.
- Het omzeilen van de regels: De begroting 2026 werd sluitend gemaakt door een niet toegestane financiële ingreep: het dekken van structurele tekorten met een incidentele onttrekking uit de reserve.
- De financiële opgave: Volgens de doorrekening (conform Moventem) bedraagt het feitelijke structurele tekort voor 2027 maar liefst **-€367.741** (oplopend naar **-€572.092** in 2030).

2. Wat is er feitelijk aan de hand?

- Krap tijdschema door capaciteitsgebrek: Door ambtelijke onderbezetting is er een ernstige achterstand in de P&C-cyclus ontstaan.
- Cruciale sturingsinformatie ontbreekt: De 1e Turap 2026 is geschrapt en er is géén Kadernota 2027 opgesteld. De raad wordt geacht te sturen in het donker.
- De apparaatskosten sociaal domein zijn onbekend: Voor het opstellen van de begroting is de uitkomst van de evaluatie met Rheden van groot belang. Op dit moment is onbekend wat die kosten voor 2027 zijn.

3. Hoe lossen we dit op?

Door kritisch te kijken naar de geschetste ontwikkelingen en deze te toetsen op onvermijdbaarheid, wordt financiële ruimte gecreëerd. De opgestelde herstelbegroting toont een structureel begrotingssaldo van +€95.758 in 2027 met medeneming van de door het college genoemde bezuinigingen en lastenverhogingen. Door breder te kijken naar aanvullende maatregelen, ontstaan ook oplossingen voor de jaarschijven 2028 en verder.

- Concrete bezuinigingen: Het college noemt in het Moventem-rapport een aantal structurele bezuinigingen. Deze tellen op tot een bedrag van €155.999.
- Lastenverhogingen: In hetzelfde rapport komt het college op een aantal maatregelen die de gemeentelijke inkomsten verhogen. Voor 2027 gaat dit om een bedrag van €307.500
- Aanvullende maatregelen: De herstelbegroting geeft daarnaast nog veel aanvullende maatregelen die echter nog niet van een bedrag zijn voorzien en niet zijn genomen. Uitwerking ervan levert meer keuzemogelijkheden voor 2027 en oplossingen voor na 2027.
- Een sluitende begroting geeft adempauze: Zodra er sprake is van een structureel sluitende begroting voor 2027, verdwijnt de directe aanleiding om onder tijdsdruk een onomkeerbaar besluit te nemen over de bestuurlijke toekomst van de gemeente Rozendaal.